

Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw is een regionale afdeling van Familiekunde Vlaanderen vzw. Ons werkgebied omvat volgende fusiegemeenten: Affligem, Asse, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Gooik, Galmaarden, Grimbergen, Halle, Herne, Kapelle-op-den-Bos, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Londerzeel, Meise, Merchtem, Pepingen, Opwijk, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, Vilvoorde, Wemmel en de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Advies, opleiding, overleg, uitwisseling van ervaring, ontmoeting en samenwerking op het vlak van familiekunde en verwante wetenschappen staan daarbij centraal.

Werkten mee aan dit nummer:

Paul Wylock, Erwin Octaaf D'hoë, Léon Verheylewegen

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Documentatiecentrum	2
Activiteiten	3
Oorlogsverhaal André De Rouck	5
Verkoop kasteel Sint-Alena in 1923	17
Tweeslachtigheid ?	22
Volkstelling 1755 Oostelijk Vlaams-Brabant	22
Grafstenen	23
Schenkingen	24
Vraag en antwoord	24

VOORWOORD

Met dit eerste nummer van 2023 gaan we de 18de jaargang in van deze nieuwsbrief. Door de jaren heen werden heel wat interessante artikels, verhalen en kwartierstaten gepubliceerd. Een alfabetisch overzicht van de artikels uit de nieuwsbrieven van de periode 2015-2022 is nu in te kijken op onze website (<https://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be/nieuwsbrief.html>).

De werken voor de herinrichting van de leeshoek en de werkplek voor Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw vorderen volgens planning en zullen volledig beëindigd zijn tegen half januari zodat we kunnen starten met het terugplaatsen van ons archief. Uiteraard vraagt dit de nodige tijd zodat we de officiële opening van ons nieuw documentatiecentrum voorzien op zaterdag 6 mei 2023.

Wij hopen u dan ook weer te mogen verwelkomen op onze nieuwe werkplek.

De openingsdagen en -uren zullen we u kunnen medelen in onze volgende nieuwsbrief.

In elk geval wensen wij jullie een gezond en veilig 2023 met veel nieuwe ontdekkingen voor jullie familiegeschiedenis.

Gilbert Buyst

DOCUMENTATIECENTRUM

Omwille van de werkzaamheden voor de herinrichting en de integratie van ons archief in de bibliotheek “De Wolfspuit” is ons documentatiecentrum voor onbepaalde tijd gesloten.

Opzoeken zijn dus voorlopig niet mogelijk.

Digitale kopieën van bidprentjes en rouwbrieven uit onze collectie blijven steeds verkrijgbaar.

Consulteer de alfabetische lijst op onze website via volgende link:

<http://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be/doodsbrieven.html>

Momenteel bevat onze gescande collectie meer dan 128.000 rouwbrieven en 175.000 bidprentjes.

ACTIVITEITEN

Omdat de capaciteit van sommige vergaderlokalen beperkt is vragen wij u zich **steeds verplicht en tijdig vooraf in te schrijven** en uw aanwezigheid te bevestigen. Inschrijven via info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be.

Zaterdag 28 januari 2023 van 9.30 tot 13.00 uur **Officiële opening van de nieuwe leeshoek en werkplek van Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw** in bibliotheek “De Wolfspuit”

Ontdek de gloednieuwe leeshoek, schuif mee aan tafel voor een leuke, gratis workshop.

Programma:

9.30 uur Officiële opening leeshoek

vanaf 9.30 uur doorlopend:

- > Creatieve workshops
- > Zoektocht voor jong en oud
- > Kennismaking publiekswerking vzw Familiekunde Vlaanderen
- > 3D printer demonstratie
- > Photobooth in de nieuwe leeshoek

Iedereen is welkom!

Woensdag 8 februari 2023 om 20.00 uur brengt **dr. Gert GIELIS**, projectmedewerker Algemeen Rijksarchief, een lezing met als thema “ **Pardonbrieven als bron van familiegeschiedenis** “.

Wie in het ancien régime voor een ernstig misdrijf werd vervolgd, een zware straf had gekregen of riskeerde, kon daarvoor gratie vragen aan de vorst. Het Belgische Rijksarchief bewaart duizenden zulke gratiebrieven uit de 15e tot de 18e eeuw. Het zijn fantastische bronnen, want in de verleende gratiebrief staat het relaas van het misdrijf – doodslag, fraude, schaking, een religieuze overtreding, ambtsmisbruik, ... – vaak tot in de details opgetekend. De levendige verhalen over conflicten, geweld en ontwrichting van het dagelijkse leven bieden een unieke blik op alledaagse lokale geschiedenis. Deze verhalen zijn van belang voor verschillende historische disciplines, niet in het minst voor lokale historici en genealogen.

Maar hoe werd het relaas over het misdrijf verteld en wat is de waarde van deze verhalen?

Wat kunnen genealogen en familiehistorici ermee? Waar kunnen we deze bronnen vinden en hoe worden ze ontsloten? Op deze vragen geeft dr. Gert Gielis, projectmedewerker bij het Rijksarchief, een antwoord. Hij licht daarbij ook het ‘PARDONS-project’ toe, dat de reeksen genadebrieven ontsluit via digitalisering, metadatering en transcriptie.

Locatie: Auditorium, Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20 te 1700 Sint-Ulriks-Kapelle (Dilbeek)

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro. Inschrijven verplicht!

Woensdag 8 maart 2023 om 20.00 uur brengt **Clauder Gekiere** een lezing met als thema “**Parochieregisters – véél meer dan alleen maar akten**”.

Parochieregisters zijn de belangrijkste databanken van de vorige eeuwen. De grote gebeurtenissen in en mensenleven (doop, huwelijk en begravenis) tijdens het ancien regime werden er ingeschreven. Dat is de regel die elke genealoog wordt voorgeschoteld.

Maar er is meer: bij deze voordracht wordt dieper ingegaan over het hoe en waarom: het Concilie van Trente, de burgerlijke en de kerkelijke verwantschappen, de dispensaties, de communicantenlijsten, de cijfers, status animarum, visitieverslagen zijn enkele onderwerpen

die aan bod komen. Een uitstapje naar gelijkwaardige bronnen uit het ancien regime brengt ons naar het muntstelsel en de handmerken.

Aandacht wordt ook besteed aan de klasse en de prijzen van een begrafenisdienst van destijds. Tot slot worden een paar bewerkte statistieken getoond die betrekking hebben op de drie voornoemde levensgebeurtenissen.

Locatie: Auditorium, Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20 te 1700 Sint-Ulriks-Kapelle (Dilbeek)

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro. Inschrijven verplicht!

Zaterdag 18 maart 2023 van 10.00 tot 18.00 uur heeft het 56ste Nationaal Congres Familiekunde Vlaanderen plaats.

Een organisatie van Familiekunde Vlaanderen vzw, het Heraldisch College vzw en FV afdeling Brugge.

Locatie: Sint Lodewijkscollege, Magdalenastraat 30 te 8200 Brugge (vlakbij station)

Meer informatie en het volledige programma op www.familiekunde-vlaanderen.be

Inschrijven kan tot 28 februari 2023 online via www.familiekunde-vlaanderen.be

FV regio Dilbeek vzw zal met een stand aanwezig zijn.

Woensdag 12 april 2023 om 19.30 uur brengt **Maite De Beukeleer** een lezing met als thema "**Het belang van het fonds Saint Jean-François REGIS voor de genealogie**".

100.000 Dossiers rond kerkelijke en burgerlijke huwelijken, afgesloten in Brussel en omgeving uit de periode 1867-1912. Een droom voor een genealoog?

Neen, een fonds dat zich bevindt in het archief van FV Nationaal in Merksem.

De Brusselse *Société charitable de Saint Jean-François Régis* hielp ongehuwde en arme koppels financieel en administratief om te huwen en om hun onwettige kinderen te legitimeren. Dit alles vanuit een religieus oogmerk.

De dossiers die hierbij van de koppels werden opgesteld bevatten heel wat familiale gegevens en documenten. In een aantal gevallen is er zelfs informatie van de periode na het huwelijk in te vinden.

Belangrijk is dat het fonds informatie geeft over dat deel van de bevolking, dat relatief gezien minder informatie over zichzelf achtergelaten heeft in de andere bronnen.

Maite De Beukeleer geeft ons meer informatie over de ontstaansgeschiedenis, de ontsluiting en het gebruik van het fonds; dit alles binnen de context van het huwelijk en het gezinsleven in de negentiende eeuw.

Locatie: Auditorium, Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20 te 1700 Sint-Ulriks-Kapelle (Dilbeek)

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro. Inschrijven verplicht!

Zaterdag 6 mei 2023 om 14.00 uur nodigen wij u uit voor de **Officiële opening van ons nieuw documentatiecentrum.**

Het volledige programma en een persoonlijke uitnodiging volgen later!

Locatie: Bibliotheek 'De Wolfspuut', D'Arconatiestraat 1 te 1400 Dilbeek

Zaterdag 17 juni 2023 nodigen wij u uit voor onze **27e Praat- Kaas- en Wijnavond**

Vanaf 18 uur bieden wij u een uitgebreid kaas- en vleesbuffet aan met zelfbediening

Locatie: Zaal Solleveld te Sint-Martens-Bodegem (Dilbeek)

Houd deze datum alvast vrij in uw agenda!

ELK MENS IS EEN VERHAAL

Het intrigerend oorlogsverhaal van André De Rouck in 1944-45.

André De Rouck werd geboren te Zottegem op **23 okt. 1926**. Hij had een broer Albert. Hij was de zoon van Oscar De Rouck-Van Vaerenberg, wonende in de Broeder Marèsiaan te Bevegem, deelgemeente van Zottegem.

Oscar, een ijzergieter, had in 1932 het pand van de vroegere breigoedfabriek N.V. “Bonneterie des Flandres” gekocht. Zijn bedrijf zou in de jaren daarop verder worden uitgebreid, zowel met nieuwbouw als met het pand van de voormalige breigoedfabriek “Bonneterie de Sottegem, die in 1939 ook werd aangekocht. Er werd een gieterij erin ondergebracht. Direct achter het werkhuis werd een smeltoven opgetrokken.

André werd lid van de verzetsgroep **BNB (Belgische Nationale Beweging)** op 1 januari 1944. Hij was toen 17 jaar oud! De taak van de leden was inlichtingen te verzamelen over het verkeer op de spoorweg Gent/Aalst te Zottegem en sabotage te plegen. Hij werd aangeworven door Charles Van Wambeke uit Velzeke.

Er werd ook een eed gezworen: *“Ik zweer trouw aan het verzet en trouw aan de uitvoering van de opdracht die mij gegeven werd”*.

D-Day start op 6 juni 1944 waarna het verzet in België een versnelling hoger schakelde.

Een van de sabotage daden gebeurde in de nacht van **4 op 5 juli 1944**. Ze was zeer goed voorbereid en gebeurde in samenspraak met verschillende verzetsgroepen o.a. BNB Ronse en BNB Péruwelz. Iedere groep diende een station uit zijn regio zwaar te beschadigen met de bedoeling de collaborateurs te ontmoedigen. De opdracht van de Velzeekse groep bestond uit het uitschakelen van de telegraafcentrale in Zottegem en het beschadigen van de spoorwegwissels van het station. De telegraafcentrale werd volledig vernield. De wissels werden zwaar beschadigd. De ramen van de cafés op het Stationsplein werden vernield door de explosie. Toch werd niemand gewond en konden zij ongehinderd de plaats verlaten.

Op **5 augustus 1944** werd in Zottegem VNV (Vlaams Nationaal Verbond) -afdelingsleider Lodewijk Cousy vermoord door het verzet.

De periode **12 tot 15 augustus 1944** was de meest tragische voor het Zottegemse.

In de nacht van **11 op 12 aug.** wordt Baron Idès della Faille d’Huyse uit zijn bed gelicht en in de dreef van zijn kasteel zonder proces geëxecuteerd door Vlaamse SS’ers en plaatselijke leden van de Dietsche Militie-Zwarte Brigade, waarschijnlijk als vergelding voor de moord op Cousy en omdat de baron geweigerd had het Elense bevolkingsregister aan de Duitsers te

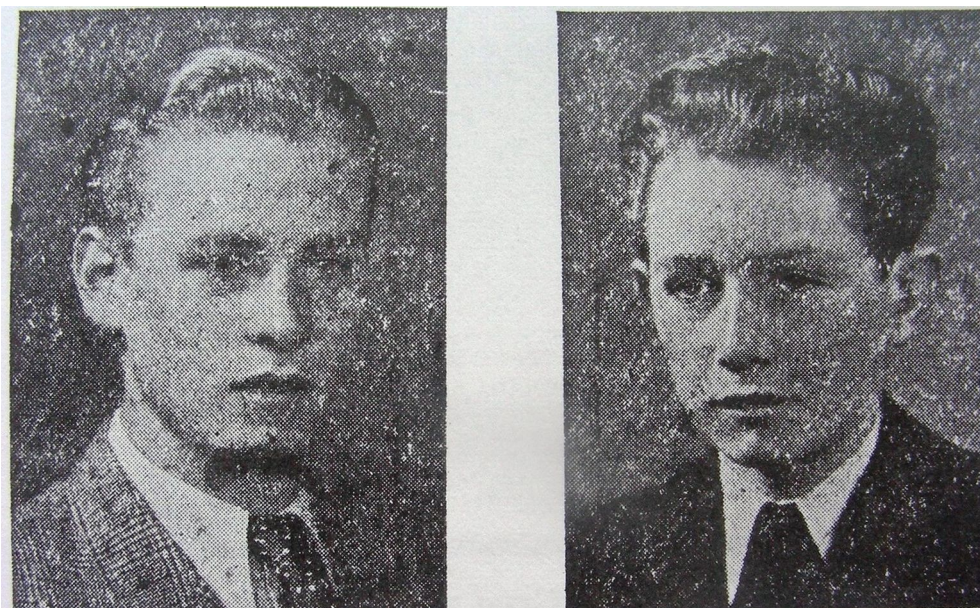
overhandigen. Op de plaats van de executie staat nu een herdenkingskruis. Elene is een randgemeente van Zottegem.

Op **13 aug.** slaan de Feldgendarmen van Oudenaarde, bijgestaan door drie Vlaamse SS'ers, toe om 5u 's morgens, zowel in Velzeke als in Zottegem, en rollen de verzetsbeweging BNB (Belgisch Nationale Beweging) op.

Te Velzeke wordt Charles Van Wambeke, sector chef, in zijn schuilplaats, gegraven onder een karrenhok in de Blarenhoek, met mitrailleurvuur doorzeeft. Het waren mannen gekleed in burgerkledij, enkelen droegen een uniform. Ze waren op de hoogte van zijn schuilplaats. Allen waren in het bezit van een machinegeweer. Charles trachtte zich nog met zijn pistool te verdedigen. Hij werd direct neergeschoten en stierf onmiddellijk. De eigenaar van het erf, Theophiel De Clercq - tevens schoonvader van Charles Van Wambeke - wordt tegelijk opgepakt, samen met Robert Van Elsue.

In Zottegem worden Charles Lapaige en **André De Rouck** van hun bed gelicht.

Charles Lapaige

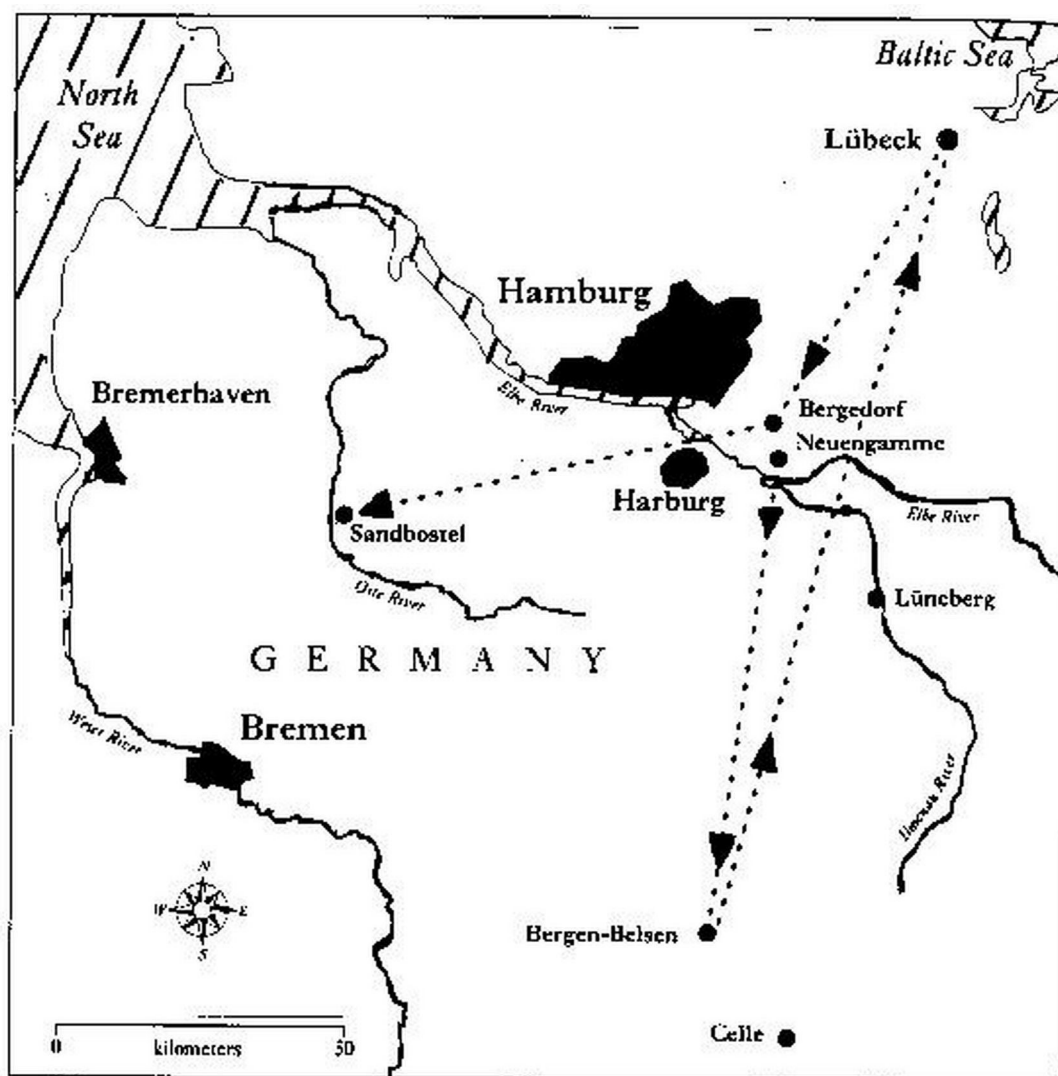
André De Rouck

De vier worden naar de Feldgendarmerie in de Kasteelstraat te Oudenaarde gevoerd en daar gedurende vijf dagen op de meest gruwelijke manier ondervraagd. Daarna worden ze naar de Gentse gevangenis de Nieuwe Wandeling gebracht.

Aangezien de geallieerden vlot oprukten in België - **vanaf 6 sept. 1944** werd Gent bevrijd door de Britten - werden alle mannelijke gevangenen op 30 aug. uit de Nieuwe Wandeling naar Antwerpen gevoerd met opgeëiste camions van de brouwerij Meiresonne uit Gent. De vrouwelijke gevangenen werden per autobus naar Antwerpen gevoerd. Daar worden ze, op 31 augustus, samen met de andere gevangenen van Gent en Antwerpen (bevrijd op 7 september !) en ook vele gevangenen uit meerdere andere Belgische gevangnissen op treinwagons,

of liever goederen en beestenwagens, gezet en via Roosendaal, Breda, Arnhem, Deventer en zo verder oostwaarts naar de Duitse grens en verder naar het concentratiekamp van **Neuengamme**, aan de rand van Hamburg, gevoerd. Ze werden nog slechter dan vee behandeld. Twee dagen en twee nachten. Overdag was het snikheet in de wagons en 's nachts koelde het flink af. 's Morgens likten de gevangenen de dauwdruppels van de ijzeren wagondeur, om hun dorst toch wat te lessen.

15 augustus 1944 was opnieuw een tragische dag voor Zottegem. Niet minder dan veertien burgers werden als gijzelaar door de Gestapo opgepakt : Werner Ceuterick, Jules de l'Arbre, Gaby Van Der Bracht, Albert Gielen, August Keymeulen, Gaston Stautemas, Leon Lefèvre, Georges Otte, Marcel Petit, Alfons Roels, Arthur Van Driessche, Arthur Van Damme, Charles Van Den Hecke, Albert Segers. Ze werden allen met hetzelfde konvooi over Gent en Antwerpen naar het concentratiekamp van Neuengamme gevoerd. Zeven onder hen kwamen in het hoofdkamp van Neuengamme of in één van de 87 bijkampen om het leven. Een paar weken later, op **3 sept.** zouden de Britten oprukken van Oudenaarde naar Zottegem. **Neuengamme** was een concentratiekamp, 18 km Z.O. van Hamburg.

Neuengamme, zuidoost van Hamburg, in het district Bergedorf.

Hier ontmoeten André De Rouck en Charles Lapaige de veertien Zottegemse gijzelaars die op 15 augustus waren opgepakt. Van Elsue en De Clercq, ook opgepakt op 13 aug. zullen later sterven in Neuengamme.

Over hoe de groep verraden werd, deden veel verhalen de ronde. Vast staat dat de Gestapo zeer goed wist waar de schuilplaats was en wie de verzetsleden waren. Hoogstwaarschijnlijk werden de mannen verraden door een collaborateur uit Zottegem.

Luchtfoto van een deel van het hoofdkamp van Neuengamme

Monument "Stervende gevangene"

Het kamp Neuengamme, zo genaamd naar een dorp daar in de buurt, werd op 13 december 1938 geopend. Als dependance van Sachsenhausen was het kamp aanvankelijk bedoeld om arbeiders voor de plaatselijke SS baksteenfabriek te huisvesten. In juni 1940 werd Neuengamme een zelfstandig concentratiekamp. Het hoofdkamp, dat 213.000 vierkante meter groot was, ving de meeste mensen op, maar in geheel Noord-Duitsland lagen nog 87 zogenaamde buitenkampen en kommando's die bestuurlijk gezien onder Neuengamme vielen. Deze buitenkampen hadden vaak maar een kort bestaan. In 1944 functioneerden er zestig gelijktijdig. De mensen in de kampen, afkomstig uit zo'n 28 landen, waren veelal krijgsgevangenen, gijzelaars, verzetsstrijders, Joden, zigeuners, homoseksuelen en Jehova's getuigen. Bij aankomst moesten alle persoonlijke bezittingen worden afgegeven. Vervolgens werd al het lichaamshaar afgeschoren en kreeg men in plaats van de eigen naam een nummer op een zinken plaatje, dat om de nek gedragen moest worden. De SS probeerde de morele en psychische weerstand van de gevangenen te breken door hen in vernederende omstandigheden te laten leven en werken. De barakken waren overvol, sanitaire voorzieningen waren ontoereikend en enige privacy was er niet. Men kreeg onvoldoende voedsel en moest zware arbeid verrichten. De dag was zo strikt ingedeeld dat er nauwelijks een vrije minuut overbleef. Neuengamme bezat geen gaskamers of vergelijkbare methoden om mensen massaal van het leven te beroven. Desondanks stierven er 55.000 mensen door de onmenselijke toestanden in het kamp, waaronder epidemieën en gebrek aan voedsel. Tijdens de oorlog verbleven ongeveer 100.400 mensen in Neuengamme en zijn buitenkampen.

Nu volgt het verslag van een Nederlandse gevangene die het ook overleefd heeft. *In Neuengamme moest ik na een paar dagen gaan werken in de baksteenfabriek die in het kamp was, dit was zeer zwaar werk en menigeen heeft hier dan ook de dood gevonden. Je moest met drie of vier man een zware lorrie geladen met natte klei een steile helling opduwen,*

en waar je liep lagen allemaal van die grote sintels, menigeen is daarover gestruikeld en dan werd je zonder pardon naar beneden geknuppeld, en daar stonden ze meteen klaar om je verder met knuppels te bewerken, net zo lang totdat het leven er was uit geslagen. Tijdens deze periode waren wij nog getuige dat 10 Belgen elkander op moesten hangen, de laatste werd door een SS-er opgehangen. Deze mensen werkten in een wapenfabriek en zij hadden sabotage gepleegd aan de lopen van kanonnen die daar gemaakt werden, want er waren diverse lopen tijdens het vuren uit elkaar gesprongen. Gelukkig heb ik ook hier weer een grote dosis geluk gehad, en dankzij God heb ik dit mogen overleven.

In de laatste week van april 1945 moesten wij, die nog waren overgebleven, met spoed op transport, want de Britten waren in aantocht, dus werden wij weer in veewagons gesmeten. Wij zijn toen naar Lübeck gevoerd waar wij in de Lübecker-bocht op diverse schepen die daar lagen, gegooid of gesmeten werden met de nodige klappen erbij.

Op **19 april 1945** waren de Britten het hoofdkamp Neuengamme redelijk dicht genaderd, zodat de nazi's ook deze locatie moesten ontruimen. De transporten van 9.000 à 10.000 gevangenen, van Neuengamme naar Lübeck, deels per goederentrein, deels te voet, begonnen vanaf de derde week van april. De gevangenen die door uitputting of ziekte onderweg niet meer mee konden, werden genadeloos door de begeleidende SS'ers en kampbewakers met een nekschot afgemaakt. Onder erbarmelijke omstandigheden, zonder sanitaire voorzieningen en verstoken van eten en drinken, werden de overgebleven gevangenen geplaatst op de vrachtschepen Thielbek (2.800 gevangenen), Athén (2.000 gevangenen), Otterbek en Elmenhorst en in goederenwagons op de kade. Vele gevangenen stierven door ondervoeding, uitdroging en ziektes zoals tyfus en dysenterie. Vanaf 26 april werden duizenden gevangenen overgebracht naar de oceaanstomer Cap Arcona die samen met de kleinere vrachtschepen Thielbek en Athen voor anker ging in de Lübecker Bocht. De oceaanstomer Deutschland lag in hetzelfde gebied te wachten op gevangenen uit Sachsenhausen.

Op **30 april 1945** pleegt Hitler zelfmoord in zijn Berlijnse bunker

Charles Lapaige en André De Rouck overleefden het kamp van sept. 1944 tot april 1945 en ook de onmenselijke tocht naar de Baai van Lübeck. De geallieerden rukten op naar Hamburg in april 1945 en het kamp moest ontruimd worden. André was dus één van de 832 Westerse gevangenen die door bemiddeling van de Zweedse graaf Folke Bernadotte, neef van Koningin Astrid, van de Cap Arcona, Thielbek en Athén gehaald werden en met de Magdalena en de Lillie Matthiessen op **1 mei 1945** naar Trelleborg, Zweden, overgebracht werden. Op **2 mei 1945** kwamen zij in Trelleborg aan. André zat waarschijnlijk, net zoals Maurice, vader van Erald de Wachter, op de Magdalena.

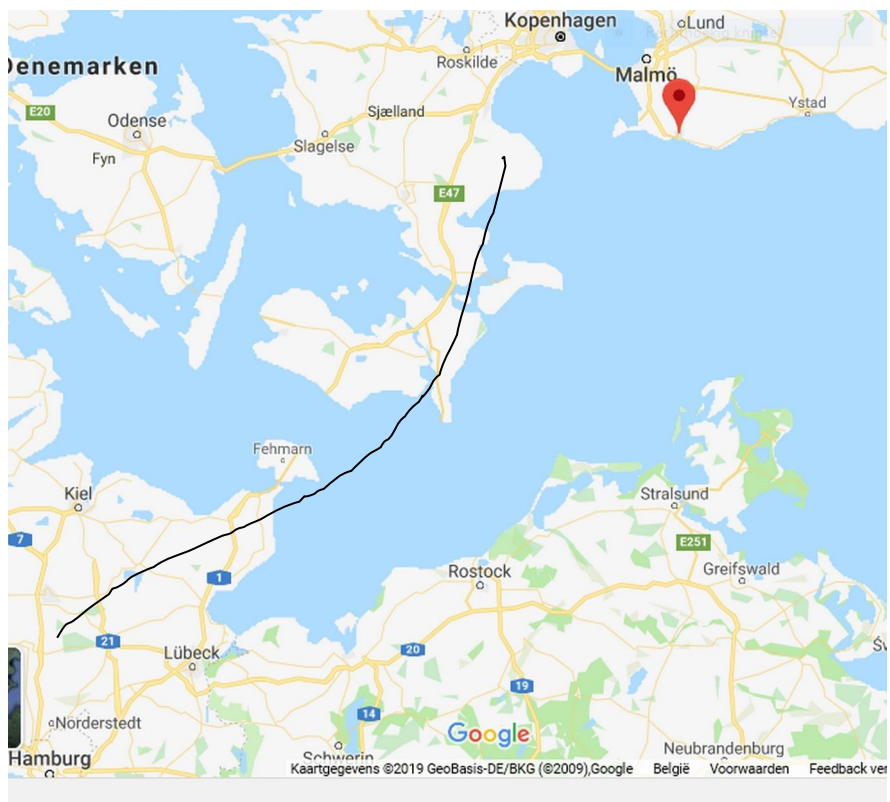
"Graaf Bernadotte", zoals hij doorgaans werd genoemd, werd na de militaire academie, officier in de Koninklijke garde en vervulde een aantal hoge maatschappelijke functies. Tijdens de Tweede Wereldoorlog redde hij 15.000 Scandinavische politieke gevangenen uit de concentratiekampen, toen hij vicepresident van het Zweedse Rode Kruis was in 1945.

Het Zweedse Rode Kruis speelde een belangrijke rol in april en mei 1945 bij de verplaatsingen van tienduizenden concentratiekampgevangenen. De gevangenen waren toen al maanden van deze organisatie afhankelijk voor hun voedselvoorziening. De Rode Kruispakketten, die met grote regelmaat door vrachtschepen aangevoerd werden, bevatten overigens niet alleen voedsel, maar ook sigaretten en soms medicijnen.

Op **1 mei 1945** stond de 11de Britse tankdivisie vlak voor de stad Lübeck. Intussen liep de Lübecker Bocht vol met allerlei typen Duitse oorlogsschepen. Op **3 mei** lagen de Cap Arcona, de Thielbek en de Deutschland tussen de vele militaire schepen in en waren ze niet herkenbaar als drijvende concentratiekampen. Diezelfde morgen werden de Britten door een vertegenwoordiger van het Zweedse Rode Kruis ingelicht over de aanwezigheid van de gevangenen aan boord van enkele schepen. Dit was enkele dagen eerder ook al aan hen gemeld door Rode Kruismedewerkers. De Britten gingen er echter vanuit dat er zich Duitse militairen aan boord van de schepen bevonden die wilden ontkomen naar Denemarken of Noorwegen om vandaar de oorlog voort te zetten en ze gaven daarom opdracht de schepen aan te vallen.

In vier aanvalsgolven werden in de middag van 3 mei 1945 de Cap Arcona, de Thielbek en de Deutschland vanuit de lucht met raketten bestookt door Britse Typhoons, de eerste geallieerde gevechtstoestellen die met raketten waren uitgerust. De meeste SS'ers waren ongeveer een uur van te voren van de schepen gehaald. De Cap Arcona veranderde in een vlammenzee. Het vele hout dat in de luxe afwerking van de verblijven gebruikt was, was een gemakkelijke prooi voor het vuur. De brandweerinstallaties aan boord bleken onbruikbaar te zijn gemaakt en ook de reddingsboten konden door het vuur niet gebruikt worden. De getroffen Thielbek maakte snel slagzij en zonk. De meeste gevangenen die in zee terechtkwamen verdronken omdat ze niet over zwemvesten en reddingsvlotten beschikten en het water slechts een temperatuur van 6 graden had. Naar schatting zijn 7000 mensen omgekomen, veelal door verbranding. Velen die de oever wisten te bereiken werden door de SS neergeschoten. Circa 500 mensen overleefden de ramp.

André was op 2 mei, gelukkig, met het vrachtschip de Magdalena op weg naar Zweden.

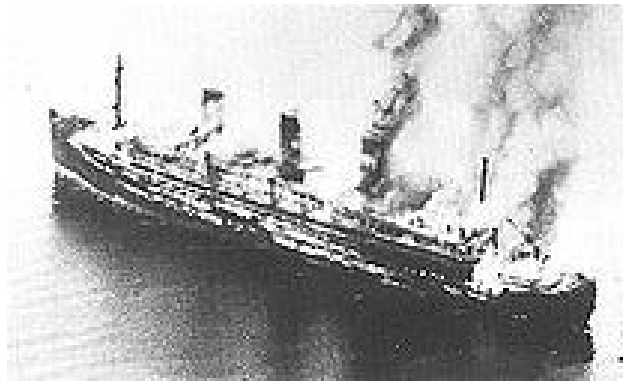

De overtocht van de Lübecker bocht naar Trelleborg, Zuid Zweden, via de Baltische Zee

De Cap Arcona, Thielbek en de Deutschland in de Lübecker bocht. De Magdalena en de Lillie Mathiessen waren reeds twee dagen vroeger naar Zweden vertrokken.

Door hun vertrek op 1 mei zijn André De Rouck en Charles Lapaige net op tijd aan de dood ontsnapt op 3 mei. Ook Maurice, vader van Erald De Wachter.

De brandende Cap Arcona, na de aanval op 3 mei.

Op 4 mei 1945 werd Neuengamme door de geallieerden officieel bevrijd. Reeds op 2 mei was een Britse patrouille in Neuengamme aangekomen en rapporteerde dat het kamp leeg was, op een zwarte kat na.

Ik heb een indrukwekkend ooggetuige verslag gevonden van een Belg die hoogst waarschijnlijk samen met André in Zweden is geraakt, en misschien samen terug in België was.

Aangekomen in Trelleborg werden wij in een kleine statie eerst ondergebracht; na korten tijd met autobussen weggebracht in een groote bad zaal waar wij, na eerst ontluisd te worden, een goed en warm bad ons ten zeerste aangenaam was, en ons reeds gedeeltelijk opbeurde, nadien werden wij door de toenmalige dokter aan een grondig geneeskundig onderzoek onderworpen.

Na dit onderzoek werd ons eene leege en groote school, konfortabel ingericht, als voorloopig verblijf aangewezen, waar wij 5 weken, onder quarantaine hebben doorgebracht. De Zweedsche burgers, menschlievend en vredelievend van aard, vulden nog ons dagelijksch rantsoen met allerhande soort eetwaren aan. Tevens legden wij onze gevangen kleederen af inruil voor burger kleederen.

Eens deze 5 weken ten einde, werd ik in eene groep van 50 man ingedeeld en naar Falkenberg gestuurd. Daar verbleven wij nog eerst 2 weken in eene school, met dezelfde goede verzorging als in Trelleborg, maar tevens nog onder quarantaine.

Waarschijnlijk de Skogstorps Skola in Falkenberg van waar André zijn kaart gestuurd heeft naar huis.

Ik dacht reeds in mijn verbeelding, dat die quarantaine moeilijk een einde zou nemen, toen dus na dit veertien daagsch ophouden in de school in Falkenberg, de quarantaine dan toch haar einde naderde, en wij allen afzonderlijk zijn gaan werken bij de burgers. Zoo kwam ik terecht bij de Heer Tideman, Zweedsche officier dewelke tevens den dienst onzer verzorging aldaar had waargenomen en met dewelke ik reeds in verbinding getreden was.

Ik werd er zeer goed ontvangen, bekwam intusschen orderlijke kleederen en werd korten tijd daarna als kind van den huize behandeld. Ik had dus ook de gelegenheid kennis te maken met zijne vrouw Meike, zijne dochter Meibritte, en Rulants, zijn zoon.

De vriendschap en de goede zorgen, waarmede deze menschen mij omringden waren zelfs zoo groot, dat onze toenadering en ons familieleven een ware verbroedering uit lokte, en ik mij dikwijls vergiste over de vraag, of ik mij wel bij vader en moeder, of te wel bij vreemden bevond. En de benamingen van vader, moeder, zuster en broeder waren er ook niet uit de lucht.

Natuurlijk was ik wel wat beschaamd, over het feit, dat ik hun onmogelijk voor hun ouderlijke zorg vergoeden kon. Gelukkig bezaten ze een schoone hof en gezien het gepaste jaargetijde tot spitten en zaaien, bewerkte ik dra, tot hunne voldoening, het gansche terrein.

Met de eerste dagen van Juli 1945 was ons verblijf in Zweden ten einde, en werden al de Belgen per boot naar Denemarken gezonden, en zulks met bestemming de haven van Kopenhagen, hoofdstad van Denemarken. Daar ontvingen wij nog een pakket van 15 kgr en werden wederom in eene deftige ingerichte school ondergebracht.

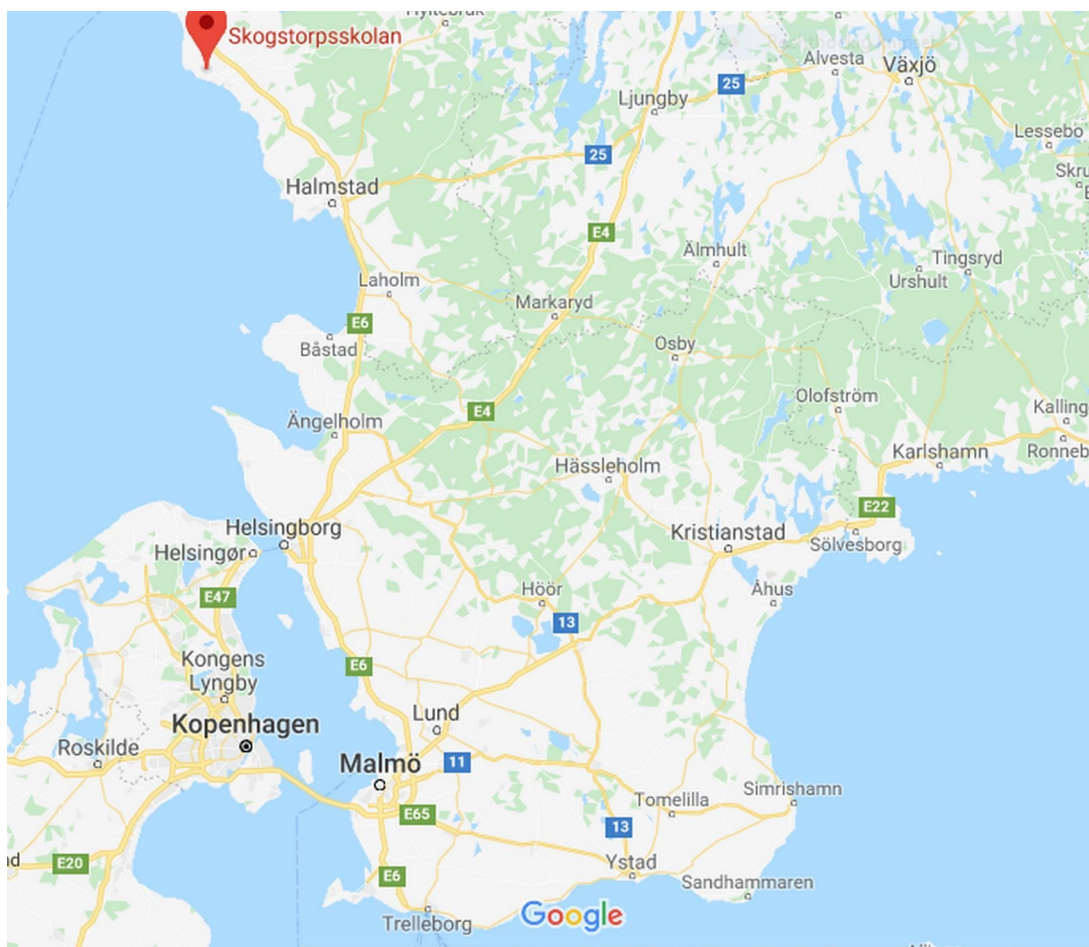
Daar verbleven wij 3 dagen lang, den 4den dag bij schoon weder konden wij in verscheidene transportvliegtuigen instijgen en werden alle Belgen naar Evere (vliegveld bij Brussel) overgebracht, waar wij om 6 uur namiddag aankwamen.

Op **18 mei 1945** schrijft André een kaart naar huis, gericht aan zijn vader Oscar de Rouck, Zottegem, België. Oscar was een gekend man in Zottegem want een straatnaam was niet nodig op de kaart. "Liefste allen, Ik ben in zeer goede gezondheid hier in Zweden. Ik hoop zoo snel mogelijk weer thuis te komen naar u allen waarvan ik ook ten snelste wege wat nieuws verwacht. Vele groeten aan allen, André De Rouck, Skogstorps Skola, Falkenberg."

Falkenberg 18-5-1945
 liefste Allen.
 Ik ben in zeer goede
 gezondheid hier in Zweden. Ik hoop
 zo snel mogelijk naar thuis te komen
 maar ik allen waarvan ik ook ten
 snelste wege wat nieuws verwacht.
 Vele groeten aan Allen.
 Antie De Rouck
 Skogstorps Skola
 Falkenberg

Skogstorps
Skola

Skogstorpskolan is een deelgemeente van Falkenberg en ligt 180km Noord van Trelleborg.

Op de kaart staat vooraan de datum 13.6.1945 in potlood geschreven. De kaart heeft er bijna een maand over gedaan om thuis te komen in Zottegem. Falkenberg ligt veel noordelijker dan Trelleborg, die de meest zuidelijke haven van Zweden is.

De Belgen vatten hun terugweg aan uit Zweden, via Malmö en Kopenhagen, op **11 juli 1945**. Op donderdag **12 juli 1945** landden zij in een DC3 van de RAF in Evere.

André en Charles kwamen pas op **13 juli 1945** terug in Zottegem, het waren de laatste overlevende politieke gevangenen en tevens ook de jongste.

Bij onze aankomst stonden talrijke autobussen gereed om ons naar de verschillende burealen, dewelke met ons onderzoek belast waren, te vervoeren en aan de voor ons aangestelde dokters gelegenheid te geven, onze lichamelijken en geestelijken gezondheidstoestand te toetsen.

Daar werden insgelijks onze identiteitspapieren in orde gemaakt, en werd eene groene kaart voor ieder Belgische gedeporteerde afgeleverd.

Na alle noodige formaliteiten volbracht te hebben, begaf iedereen zich huiswaarts. Daar mijne familie te Aertselaar bij Antwerpen woonde, begaf ik mij dadelijk bij vader en moeder. Gelukkig het ouderlijk dak te mogen betreden, en, er mijne gezondheidstoestand te kunnen verzorgen. Te dien tijde woog ik al 49 kgr en geleek een menselijk geraamte. Zachtjes aan, gelukte ik de noodige krachten terug te winnen en wist mijn gewicht na enkele maanden op 52 kgr te brengen.

André zal in Zottegem ook met veel vreugde en tranen ontvangen geweest zijn door zijn ouders, familie en vele vrienden. Ik heb contact gehad met de hoofdredacteur van de lokale krant "Nuus" van Zottegem, de vroegere Beiaard, maar er zijn geen archieven uit die periode.

BESLUIT

Ik beaam de woorden van Germain Selders in zijn nawoord.

Ik heb enorm veel geluk gehad dat ik deze gruwel heb overleefd. De eerste jaren na de bevrijding wou ik er weinig over praten. Ik had er een trauma aan overgehouden, de nachtmerries waren verschrikkelijk. Na veel jaren wou ik mijn verhaal kwijt als een blijvende herinnering aan de nazie gruwel. Ik doe deze getuigenis niet uit wraak. Wij hebben het maar voor één ding gedaan: "Voor het Vaderland en tegen de bezetter". Ik heb er geen spijt van. Ik zou graag hebben dat in de scholen meer gepraat wordt over de vaderlandse geschiedenis, over de oorlogsgruwel, de collaboratie en het verzet. Dit samen met dit werkstuk als een

blijvende herinnering aan de naziterreur. Een ideologie gedragen door haat, onverdraagzaamheid en racisme.

Ik heb André De Rouck persoonlijk goed gekend. Hij heeft de breigoedfabriek in Dikkelvenne, van mijn grootoom, Octaaf De Visscher (1884-1967), oudere broer van mijn grootmoeder Helena De Visscher (1888-1973), overgenomen en uitgebouwd. Octaaf De Visscher was nijveraar en oorlogsburgemeester van Dikkelvenne. In september 1944 is hij opgepakt en in het Kamp van Lokeren geïnterneerd tot begin 1945. Maar dat is een ander verhaal waar ik ook nog een hoofdstuk heb over geschreven.

André De Rouck is tot Ridder benoemd en is ook burgemeester van Dikkelvenne ge-

weest van 1965 tot aan de fusie in 1977.

Hij is veel te vroeg gestorven in 1987.

In Dikkelvenne is zelfs een straat naar hem genoemd als eerbetoon voor zijn bewezen diensten aan de gemeente.

Ikzelf heb hem ook veel te weinig vragen over die periode gesteld. Hij heeft me ooit eens littekens op zijn arm getoond, maar zonder veel details.

Zijn vrouw Christiane Lapouge, geboren in 1928, heeft me ooit verteld dat haar man praktisch nooit meer gesproken heeft over deze vreselijke periode in zijn leven. Dat is een algemeen verschijnsel...**deze periode werd dood gezwegen.**

Ongelooflijk dat hij een paar weken **vóór** de bevrijding van Zottegem, in september 1944, opgepakt werd, een vreselijke periode tegemoet ging en ... een paar weken **ná** de bevrijding van Neuengamme begin mei 1945, nog een periode in Zweden moest doorbrengen, gelukkig in betere omstandigheden.

Er is een duidelijke parallel met de ervaringen van Maurice, vader van Erald De Wachter, die een fascinerend boek "MAURICE" geschreven heeft over de belevenissen van zijn vader. Uiteraard heb ik met zeer veel interesse gekeken naar de reeks op Canvas "Kinderen van het Verzet", najaar 2019.

Een getuigenis van Carmen Mussche, geboren in 1942, trok speciaal mijn aandacht. Haar vader was lid van het verzet en dook onder in 1944, werd verraden, opgepakt en met het laatste transport naar het Kamp van Neuengamme vervoerd. Hij was een van de duizenden slachtoffers in de Lübeckerbocht op 3 mei door het geallieerd bombardement van de Cap Ascona. In mei '45 stond ze met haar moeder steeds te wachten aan het station toen de overlevenden terugkwamen, maar...tevergeefs!

Tijdens de tweede wereldoorlog stapten ongeveer 160.000 Belgen in het verzet tegen nazi-Duitsland. Zeker 40.000 onder hen werden opgepakt en minstens 15.000 overleefden de oorlog niet. Dat zijn de harde cijfers. Ondanks de zware tol heeft het verzet in Vlaanderen nooit kunnen rekenen op veel aandacht. Zodra de gemeenschappelijke vijand was verslagen, ver-

brokkelde het verzet. Nooit slaagden ze erin een “één stem” te laten weerklinken op het publieke forum. Ze slaagden er niet in hun plek op te eisen in het naoorlogse België.

Dank aan Erald De Wachter, auteur van het boek “Maurice” voor de vele informatie die ik gevonden heb in zijn boeiende boek, maar vooral voor het kritisch nalezen en aanvullen van mijn studie.

Dank aan Pieter Serrien, auteur van Louis Boeckmans, “De Laatste Getuige”, die mij in contact gebracht heeft met de zoon van Louis Boeckmans. Zou het kunnen dat Louis en André De Rouck samen in Falkenberg hebben gezeten ?

Dank aan Marc Verschooris, auteur van meerdere verrijkende boeken over WO2 en met wie ik regelmatig contact heb.

Dank aan Dany Neudt, auteur van het artikel “De Grote Vlaamse Vergetelheid” in de Knack van 5.10.2022 ... die mij opnieuw deed nadenken over deze “vergetelheid”.

REFERENTIES:

Erald De Wachter, “Maurice”

Wim Van Caester, “Het Verzet in Velzeke” p.219

Marc Verschooris, “Hoe zwart in het donker gedijt”

Raymond Van Péé, “Ik was 20 in 1944”

Charles Lapaige, Historiek Politieke Gevangenen 1940-1945, Sector Zottegem.

Danny Lamarq, Oorlogsmonumenten te Zottegem. Stille getuigen van twee wereldbranden. Een inventaris van de tastbare getuigenissen en een poging tot biografie van alle gesneuvelden en slachtoffers.

Louis Boeckmans, De Laatste Getuige, opgetekend door **Pieter Serrien**.

Germain Selders, “Mémoires”

Canvas, najaar 2019 “Kinderen van het Verzet”

Piet Boncquet, Kinderen van het verzet.

Wylock Paul (°1945), 1700 Dilbeek 14.11.2022

VERKOOP KASTEEL SINT-ALENA IN 1923

De verkoop van het kasteel Sint-Alena aan de gemeente Dilbeek in 1923

In het gemeentearchief van Dilbeek bevindt zich een document inzake de verkoop van het kasteel Sint-Alena (huidig gemeentehuis) aan de gemeente.

Het is een lange toespraak door de toenmalige burgemeester baron Robert de Viron aan de leden van de gemeenteraad in 1923, aangevuld met briefwisseling tussen de bevoegde instanties omtrent de vrijwaring van het kasteel met omliggende. Om de authenticiteit te bewaren hebben we de oude spelling in de tekst ongemoeid gelaten.

“Mijne Heren,

De te-koop-stelling van de eigendom “de Viron” bedreigt het schoonste landschap van onze gemeente met vernietiging. De Bond, terecht hierover gealarmeerd, veroorlooft zich uw aan dacht te vestigen op het belang van deze verkoop voor alle inwoners van Dilbeek zonder onderscheid. Het is vanzelfsprekend dat onze gemeente voorbestemd is om een zeer grote uitbreiding te nemen en dat het tot de taak behoort van het openbaar bestuur te voorzien, samen

met het opstellen van de toekomstige plannen, dat terreinreserven worden aangelegd evenals ruimten en pittoreske landschappen, om deze ontwikkeling te laten plaats grijpen op een rationele wijze. De verdwijning van het ‘park de Viron’ uit het centrum van onze gemeente zou een aanzienlijk verlies daarstellen en, dat onderlijnen wij, een oorzaak zijn van waardevermindering. Anderzijds zal de ontwikkeling van het bouwwezen over enkele jaren onze agglomeratie zodanig omvormen, dat het nodig zal blijken parken op te richten, misschien zelfs speelpleinen en in ieder geval open ruimten met bomen, die niet alleen een faktor van schoonheid maar ook van hygiëne zijn in een agglomeratie die geroepen is om zich uit te breiden.

Wij zouden niet genoeg kunnen aandringen bij de leden van de gemeenteraad opdat deze zeer grondig zou onderzoeken of het niet passend is een deel van het te koop gestelde terrein aan te schaffen. De studie van de beschikbare geldmiddelen die deze operatie zouden toelaten dringt zich op, want het leidt geen twijfel dat de inactiviteit van de raad in de huidige omstandigheden een zware fout zou betekenen ten aanzien van de toekomst van de gemeente.

Wij herhalen dat het behoud van het park in het centrum van de gemeente, dat een wonderbaar decor vormt met de niet minder-mooie kerk, een esthetische voorwaarde is voor de ontplooiing van Dilbeek.

Voorzeker, de last kan zwaar om dragen lijken, maar wij menen te kunnen zeggen dat deze last kan afgeschreven worden over een zeer lange termijn en anderzijds door een wel-begrepen uitbating van het bebost gedeelte, dat onbetwistbaar een bron van inkomsten is.

Tenslotte herhalen wij dat de toekomst van de gemeente van de overheidspersonen vooruitziendheid vergt, en een offer waard is dat in geen enkel geval een slechte zaak kan zijn.

Het is in de hoop dat de Heer Burgemeester en de Heren leden van de Gemeenteraad zeer ernstig deze brief zullen onderzoeken, dat wij u, Mijnheren, de verzekering bieden van onze hoogachting.”

Een schrijven van de Heer Burgemeester de Viron op 15 februari 1923 gericht aan “mon cher Eugène”, -het gaat hier over Schepen Eugeen De Knop, luidde als volgt:

“Mon cher Eugène,

Ne pourriez-vous pas venir avec moi samedi prochain a la réunion de la Commission des Monuments et des sites, on y discutera la question du site de Dilbeek. A mon avis il est indispensable pour l’avenir de la commune qu’elle achète elle-même l’étang et le bois et qu’elle ne laisse pas détruire le parc de Ste Alène.

Ce sera sans doute une lourde charge pour la commune dans les premières années et cet achat donnera lieu a certains critiques, mais d’un autre côté, si nous ne faisons rien, on nous reprochera toujours avec raison de ne pas avoir envisagé sa beauté et son agrément, et d’avoir empêché son développement. J’ai parlé ce matin a Mr Walraevens qui est entièrement de mon avis.

Croyer, je vous prie, mon cher Eugène, a mes meilleurs sentiments.”

Wij kunnen ons moeilijk de zware opgave voorstellen waarvoor het gemeentebestuur toen stond. Het probleem was niets anders dan een aankoop doen van een kasteel om de gemeentediensten in onder te brengen, terwijl pas 20 jaar voordien in 1902 een gemeentehuis was gebouwd dat ruim en groot genoeg was om het personeel in onder te brengen. Het ging erom een uitgave te doen van 2.000.000 fr. voor de aankoop van 17,5 ha grond en een kasteel, waarvoor de annuïteiten van 75 tot 80.000 fr. zouden moeten opgebracht worden. Het zal -zo schreef de Burgemeester de Viron- een zware last zijn, en de gemeenteraad -die voor de meerderheid was samengesteld uit landbouwers- zal opwerpen dat de inkomsten van de gemeente nuttiger zouden kunnen gebruikt worden voor het verbeteren van de wegen. Zij zullen deze uitgave niet stemmen zonder dat zij zich aangemoedigd weten door de provincie.

Ik vraag dus aan de heer Gouverneur, indien hij mijn mening deelt, een brief te willen schrijven aan het gemeentebestuur, hun aanzettend deze aankoop toch te doen in het belang van het

algemeen welzijn, hun medewerking belovende, in ruil voor het offer dat zij brengen, door ruimere tussenkomsten te bezorgen voor het onderhoud der wegen.

En zo gaat het verder in menige brief en menig verslag aan de een of andere invloedrijke persoon die zou kunnen helpen het kasteel en het park voor Dilbeek te vrijwaren.

Het is bij gelegenheden zoals deze dat men zich de moeite getroost sommige stoffelijke dossiers boven te halen, en men zich de tijd gunt om ze van het begin tot het einde door te bladeren, met de zekerheid dat men er iets nieuws zal in ontdekken en dingen zal vernemen die tot dan toe hetzij onbekend waren, hetzij als algemeenheden oppervlakkig zijn gekend.

In het jaar 1962 werd het eeuwfeest van het kasteel gevierd dat op 23 mei 1923 bij authentieke akte van meester De Winter, notaris, eigendom werd van de gemeente Dilbeek.

Het kasteel behoorde toe aan Baron Franciscus de Viron, om het verkregen te hebben in de verdeling der nalatenschap van zijn vader, Baron Theodoor de Viron, tevens bouwheer van het kasteel, door akten verleden voor notaris De Winter op 17 april 1899, verdeling gebeurd tussen de overlevende echtgenote, Mevrouw Jeanne Baesen en haar elf kinderen. Baron Theodoor de Viron had de grond verkregen in de vereffening der nalatenschap van zijn vader Baron Willem de Viron, waarvan hij de enige erfgenaam was. Baron Willem de Viron had het verkregen van zijn ouders Baron Jean Bernard de Viron en Mevrouw Anna Catherina Caluy. Dezen hadden het gekocht met nog andere goederen van Mevrouw Weduwe Philippe de Burbure Van den Broeck, bij akte verleden voor notaris Morren, te Brussel op 16 maart 1804¹.

Het kasteel werd gebouwd volgens plannen van de bouwkundige Jean Pierre Cluysenaer, ter vervanging van de oude burcht die zich op het eiland bevond, en die -na een hevige brand in 1694- bouwvallig geworden was. Het jaartal '1862' dat in de voorgevel gebeiteld is, bewijst klaarblijkelijk het bouwjaar.

Het kasteel bleef bewoond door zijn laatste eigenaar Baron Franciscus de Viron, tot deze in 1912 te Soy-Lez-Barvaux in de Ardennen ging wonen. Het bleef verlaten tot in 1914 wanneer het opeenvolgend bezet werd door de Duitse troepen (eenheden) tijdens hun opmarsch. Het was een echt lustoord voor de Duitse eenheden die van het voordeel van het plaatselijk kanton-

¹ Bij navraag aan het Rijksarchief te Vorst blijkt de akte te zijn verdwenen.

nement mochten genieten. Zij bezaten hier alle konfort voor ontspanning en enkele dagen “schoon leven”. Inwoners van Dilbeek uit die tijd herinnerden zich nog dat zekere dag de toenmalige Burgemeester, Baron Robert de Viron, verplicht werd een avondmaal aan te bieden aan de “Generale Staf” die er gelogeed was. Eetwaren werden opgeëist bij de bevolking, en iedereen moest zich inspannen om de eetwaren te bereiden, de kippen te pluimen in de kelders van het kasteel, terwijl de Generaal -van op het perron, in een zetel en een sigaar in de mond- het natuurschoon van het domein bewonderde.

Toen in 1916 de Duitsers de zieke en tot werkonbekwaamheid veroordeelde gedeporteerden aan hun lot overliet, nam het Rode Kruis de verzorging van deze ongelukkigen op zich en bracht ze onder in het kasteel dat omgevormd werd in een rust- en herstellingsoord.

Bij de wapenstilstand in 1918, breidde het dienstbetoon van het Rode Kruis zich uit, en werd het kasteel ontvangstlokaal voor de door de vijand achtergelaten krijgsgevangenen van alle nationaliteiten: Engelsen, Russen, Italianen, Yoegoslaven, Roemenen, Portugezen, enz., zodat het kasteel op een ware “Toren van Babel” ging gelijken.

Dit zou zo blijven tot 1920. Na de likwidatie van het onthaalcentrum bleef het kasteel opnieuw onbewoond. Omstreeks 1921 werd het openbaar te koop gesteld, doch men vond er geen koper voor.

Vanaf 1922 wijdde de burgemeester, Baron Robert de Viron al zijn krachten en invloed aan bij de openbare en private instanties, in een strijd voor het behoud van het schoonste landschap der gemeente. Ondanks de belangstelling die hij wist te wekken kon geen enkele overheid zijn wens vervullen. Uiteindelijk kocht de gemeente Dilbeek het zelf, voor een bedrag van 1 miljoen franken. Het gekochte pand omvatte het kasteel, het huidige politiegebouw dat destijds als stal en koetshuis diende, de vijver met eiland en de St. Alenatoren. Het geheel besloeg een oppervlakte van 16 ha. 87 a. 50 ca.

De gemeente werd definitief eigenaarster van het domein, door beraadslaging van 27 februari 1923, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 27 april 1923 en door akte verleden voor meester De Winter, notaris, op 23 mei 1923.

Het kasteel, dat in vergevorderde staat van verval verkeerde, onderging de nodige herstellingswerken, en vanaf 1924 konden den gemeentendiensten er in ondergebracht worden.

Wij kunnen ook nog even opmerken dat de vernieuwing van het dak, die in 1947-48 werd uitgevoerd, van de gemeente een uitgave vergde van 1.600.000 fr. terwijl de aankoop van het ganse domein slechts 1.000.000 fr. had gekost. Als Dilbekenaren zijn wij fier op ons gemeentehuis, en over ons park en de omgeving. Soms blijft men in bewondering staan voor het prachtige natuurschoon dat men in onze gemeente nog kan vinden, op nauwelijks enkele kilometers van de grootstad. Vergeten wij niet dat eind 19^e eeuw Dilbeek slechts 2.990 inwoners telde. Vergeten wij echter ook niet, en dat kunnen wij met fierheid vermelden, dat onze gemeente reeds vernoemd word in de geschiedenis van het jaar 650, wat dus reeds 150 jaar vóór Karel de Grote is.

Op 21 juni 1962 zetten de beeldjagers van de Toneelkring “Vlug en Vroom” de grote geschiedenis uiteen.

Zoals gezegd deed de toenmalige Burgemeester beroep op alle openbare besturen, Staat, Provincie en Para-Statale instellingen. Hieronder kunnen wij vermelden:

- Les amis du Forêt de Soignies.
- Koninklijke Kommisie voor Monumenten en Landschappen.

naast nog andere invloedrijke personen als daar waren:

- Mr Louis van der Swaelen, bouwkundige-paysagist.
- Mr Emile De Munck, lid van de Koninklijke Kommisie voor Monumenten en landschappen, en de gouverneur van de provincie Brabant en vele anderen.

Alle dokumentatie wijst erop dat Baron Robert de Viron alles in het werk stelde om dit prachtig stukje natuurschoon aan de poort van Brussel wou behouden en vrijwaren. Men ziet dat reeds in 1923 de strijd bestond voor het behoud van de bomen en het groen. In een dagbladartikel, verschenen op 5 februari 1923 lezen we het volgende:

“Un site menacé.

Le Comité des Monuments et des Sites du Brabant, vient de recevoir un rapport par lequel l'un de ses membres lui fait savoir que la vente prochaine du château et du parc de Sainte-Alène, a Dilbeek, entraînera sans doute, l'abattage des splendides arbres qui font de celui-ci l'un des plus beaux sites des environs de Bruxelles.

Ce serait, faut-il le dire, un désastre pour la Commune de Dilbeek et pour la Capitale dont les habitants ont le plus grand intérêt de voir quelquesunes de nos localités suburbaines échapper aux atteintes inesthétiques et anti-hygiéniques”.

De Bond der gemeentebelangen, waarvan de heer Edward Leemans voorzitter en de heer Edgar Bijtebier sekretaris was, richtte op 10 februari 1923 aan de heer Burgemeester en de heren gemeenteraadsleden een schrijven dat ik hier in zijn geheel wens weer te geven, en dat voor de toenmalige Burgemeester een aanmoediging betekende om zijn plannen door te voeren. De heer de Viron stond echter in een zeer moeilijke positie. De verkoper was immers zijn broer. Men had hem ervan kunnen verdenken de familiale belangen te willen verdedigen.

Op 28 februari 1923 was de gemeenteraad akkoord over de aankoop van het park, en was de Burgemeester zeer gelukkig dit te kunnen melden aan enkele vrienden:

“Je m'empresse de vous faire savoir que le Conseil Communal a voté l'acquisition de tout le domaine de Ste.Alène. D'autre part nous avons la promesse de vente du propriétaire et la certitude que nous pourrions emprunter les fonds nécessaires, ayant l'appui de la Province et de la Commission des Sites. L'affaire peut donc être considérée comme conclue. Elle aura je n'en doute pas une grande importance pour le développement de l'avenir de notre Commune. Notre intention est de conserver une partie du parc comme promenade publique et de revendre le restant comme terrain pour la construction de villas, ce qui nous permettrait de rembourser plus tard le capital engagé. L'exécution de ce projet nécessitera une étude approfondie et nous travaillerons d'accord avec la Commission des Sites de la Province. Le concours des membres compétents de votre ligue nous sera également très utile.

Zo schreef Burgemeester de Viron aan de heer Leemans.

In het driemaandelijks bulletijn van “La Ligue des amis de la Forêt de Soignies” van september 1923 lezen we het volgende:

“Voilà donc une petite commune, dont les ressources sont minimes, qui n'a pas hésité pour sauver le plus beau massif boisé à l'ouest de la capitale et permettra à ses habitants de jouir des bienfaits d'un parc public, d'assumer les charges d'un grand sacrifice.

Honneur à elle et à son distingué Bourgemestre que nous signalons en exemple à toutes les autres communes”.

De geschiedenis bewijst dat niet alles in een tijdsperiode van enkele jaren wordt verwezenlijkt.

Erwin Octaaf D'hoë

TWEESLACHTIGHEID ?

Livinus Vanderstocken **ZOON** van Martinus & Maria Theresia Smissmans is op 13/12/1832 te Sint-Pieters-Leeuw geboren.

Lucia Vanderstocken **DOCHTER** van Martinus & Maria Theresia Smissmans is op 06/03/1833 te Sint-Pieters-Leeuw overleden - oud : 2 maanden en 23 dagen.

2 maanden en 23 dagen vroeger geeft een geboorte op 13/12/1832 wat klopt met de geboorte van Livinus en in december 1832 is er maar één kind van dit echtpaar geboren.

Een enorme vergissing of een geval van tweeslachtigheid ?

Op heden den Verthinden December des jaers - duyzend acht honderd twee-en-dertig, ten tien uere n voos-middag, voor ons Petrus Josephus Van Lier, afgepres-ambtenaer van den borgerlyken staet der gemeeynte van Sint Pieters Leeuw, provincie Brabant, is gecompareerd Martinus Van der Stockken, oud een-en-dertig - jaeren, beroep Werkmans, woonende binnen de gemeente die ons Verthont heeft en kind van het mans geslacht, geboren gisteren dertien December ten acht ueren Savonds, in zyne woonst te geboorte Abekinghen, van hem verthoender en van Maria Theresia Smissmans, nu veertien-dertig jaeren, g. booren te Beuthe zyne echtgenote, wed. v. d. m. hem verthoender, een welk kind hi om verthoend heeft te stellen gevein den vermann van Livinus

Vander Stockken Lucia
Op heden den Verthienendsten Decembris des jaers - duyzend acht honderd dry-en-dertig, ten vyf uere n d. middag, voor ons Petrus Josephus Van Lier, afgepres-ambtenaer van den borgerlyken staet der gemeeynte van Sint Pieters Leeuw, provincie Brabant, zyn gecompareerd Martinus Van der Stockken, oud veertig - jaeren, beroep Daglonwerker, woonende binnen de gemeente van de - overleden e, en Jan Baptist Christiaens, oud veertig - jaeren, beroep Klasmaker, woonende in de gemeente van de - overleden e, de welke ons hebben verthoend dat Lucia Van der Stockken, oud twee maanden dry-entwintig jaeren, zender beroep, geboren en woonende binnen de gemeente met zyne ouders te geboorte Abekinghen, dus het van den eerlken comparant en van Maria Theresia Smissmans, nu veertien-dertig jaeren, wed. v. d. m. hem verthoender, een welk kind hi om verthoend heeft te stellen gevein den vermann van Livinus

Naer voorlezing deser hebben de Comparanten byde verthoend mitte keuring Schryven en by het bygetekent. J. P. Van Lier

Léon Verheylewegen

VOLKSTELLING 1755 OOSTELIJK VLAAMS-BRABANT

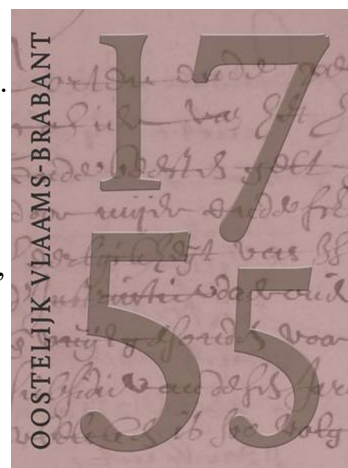
De volkstelling van 1755 voor oostelijk Vlaams-Brabant vervolledigt de reeks van eerder uitgegeven volkstellingen van 1702, 1709 en 1747. Hierdoor wordt het terugvinden van verhuisde of ingeweken bewoners van een gemeente in deze regio vergemakkelijkt.

De telling van 1755 wordt algemeen als de eerste volwaardige bevolkingstelling aanzien. De bedoeling ervan was een beter inzicht te krijgen van de bevolking. In het plakkaat van Maria Theresia van 27 december 1754 wordt dan ook duidelijk gemaakt dat niemand kan weigeren om in de volkstelling opgenomen te worden. Niettegenstaande het beperktere bronnenmateriaal beslaat dit werk toch nog **811 pagina's** aan gegevens uit de verschillende tellingen van **122 gemeenten** en bevat de index ca **7900 familienamen**.

In voorverkoop - tot 15 februari 2023 - kost dit werk €58, daarna €67. Bestellen kan door storting van €58 op rekening BE 63001055525708, op naam van Daniel Schepens, met vermelding "1755". Graag een kleine bevestiging van uw bestelling op onderstaand mail adres. Het boek kan opgehaald worden op dinsdag 7 maart van 14.00 u tot 18.30 u in het SADA (Stedelijk Archief en Documentatiecentrum Aarschot) op de tweede verdieping van het Archief/Bibliotheek-gebouw Aarschot, Elisabethlaan 103A, 3200 Aarschot. Voor verzending (in België) wordt €12,5 aangerekend. Gelieve het verzendadres door te geven op d.schepens@skynet.be.

Bewerkte gemeenten in de volkstelling van 1755

Aarschot, Assent, Attenrode, Baal, Begijnendijk, Beisem, Bekkevoort, Berg, Bertem, Betekom, Bierbeek, Binkom, Blanden, Boortmeerbeek, Bos (Zie Zoutleeuw), Boutersem, Budingen, Buken, Bunsbeek, Deurne, Diest, Dutsel, Elewijt, Epegem, Everberg, Geetbets, Gelrode, Glabbeek, Haacht, Haasrode (Zie Bierbeek), Helen (Zie Zoutleeuw), Herent, Heverlee, Heverlee Abdij Van Park, Hoeleden, Holsbeek, Houwaart, Humelgem, Kaggevinne-Kempens, Kaggevinne-Leuvens, Kampenhout, Kapellen, Keerbergen, Kerkom, Kersbeek, Kessel-Lo, Kiezegem, Korbeek-Dijle, Korbeek-Lo, Kortenaken, Kortenbergh, Kortrijk, Kraainem, Kumtich, Landen, Langdorp, Leuven, Linden, Loonbeek, Lovenjoel, Lubbeek, Meensel, Meerbeek, Meldert, Melkwezer (Zie Zoutleeuw), Melsbroek, Messelbroek, Miskom, Molenbeek-Wersbeek, Molenstede (Opvelp), Nederassent, Nederokkerzeel, Neerbutsel, Neerijse, Neerlinter, Neervelp, Nieuwrode, Nieuwrodenberg, Oorbeek, Oplinter, Opvelp, Orsmaal (Zie Zoutleeuw), Oud-Heverlee, Overijse, Pellenberg, Perk, Peutie, Rillaar, Roosbeek, Rotselaar, Scherpenheuvel, Sint-Joris-Weert, Sint-Joris-Winge, Sint-Margriet-Houtem, Sint-Pieters-Rode, Steenokkerzeel, Sterrebeek, Terweiden (Zie Zoutleeuw), Testelt, Tielt, Tienen, Tildonk, Vaalbeek, Veltem, Verrijck, Vissenaken-Sint-Martinus, Vissenaken-Sint-Pieter, Waanrode, Wakkerzeel (Zie Werchter), Webbekom, Weerde, Werchter, Wespelaar, Wever, Wezemaal, Willebringen, Wilsele, Winksele, Zemst, Zichem, Zoutleeuw, Zuurbemde

GRAFSTENEN

Bewaar onze grafstenen op Geneanet

Omdat begraafplaatsen een van de belangrijkste bronnen voor genealogen zijn, startte Geneanet het project 'Bewaar onze grafstenen', om op die manier grafstenen vast te leggen voordat ze verloren gaan.

Meer dan 5.000.000 grafstenen en -zerken zijn reeds beschikbaar !

Ontdek de nieuwe foto's van begraafplaatsen gepubliceerd in **november 2022**.

Uit onze regio:

[Eizeringen begraafplaats Frans Naetensstraat, Eizeringen, Vlaams-Brabant](#), 112 tombes ([deleenja](#))

[Bever, Eeckhout, Bever, Vlaams-Brabant](#), 312 tombes ([degodtj](#))
[Begraafplaats Schepdaal, Schepdaal, Vlaams-Brabant](#), 755 tombes ([koeninof](#))
[Cimetière de Verrewinkel, Uccle, Bruxelles-Capitale](#), 61 tombes ([dhondtbingen](#))
[Ancien cimetière de Ganshoren, Ganshoren, Bruxelles-Capitale](#), 998 tombes ([rpmlsd30](#))
[Cimetière d'Ixelles, Ixelles, Bruxelles-Capitale](#), 1.317 tombes ([eurogen](#))
[Nouveau cimetière de Schaerbeek \(nieuw kerkhof van Schaerbeek\), Schaerbeek, Bruxelles-Capitale](#), 2.367 tombes ([motril15](#))

Bron: Geneanet, Nieuwsbrief, 16/12/2022

SCHENKINGEN

Schenkingen zoals genealogische documenten, rouwbrieven, bidprentjes, stambomen, allerlei boeken, familieboeken, enz... blijven welkom in ons documentatiecentrum!

Bidprentjes/rouwbrieven

familie Andries-Vanbeneden (Alveringem), Familie Vercraeye-Craey (Groot-Bijgaarden)

Boeken/documenten

Léon Verheylewegen (Couvin)

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoorden en nieuwe vragen altijd sturen naar volgend mailadres:

info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Uw antwoord wordt dan overgemaakt aan de vraagsteller en gepubliceerd in de eerstvolgende nieuwsbrief.

HULP GEZOCHT

Antwoord op vraag 2022/11-02

Ter aanvulling nog bij vraag/info:

Anna Maria De Vidts ° Pamel 09.12.1750

vader:

Gaspard De Vidts ° Pamel 18.12.1709, zoon van Joannes en van **Anna Walckiers**.

Deze Gaspard XX Catharina Van Overstraeten

eerste huwelijk met Barbara Cobbaert + Pamel 18.08.1748

Anna Maria had nog 2 zusters: Joanna Catharina °1749 en Theresia °1752.

Voorouders Joannes De Vidts en Anna Walckiers: zie Pamel

Ingezonden door François De Neef

Publicatie: Gilbert Buyst, Snikbergstraat 46 – 1700 Dilbeek

Redactie: gilbert.buyst@skynet.be

Voorzitter: Alfons Depester

e-mail: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

website: <https://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be>

Zetel: Kleinekapellaan, 66 te 1700 Dilbeek

[Volg ons op](#)

